

SMR 9: Atal, Rheoli a Dileu Enseffalopathïau Sbyngffurf Trosglwyddadwy (TSE)

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Rhagfyr 2014

www.cymru.gov.uk

Diben y rheolau hyn yw argyhoeddi'r cwsmer bod cig yn ddiogel. Amcan y gofynion hyn yw lleihau peryglon Enseffalopathïau Sbyngffurf Trosglwyddadwy (TSE), fel BSE a chlefyd y crafu, i iechyd pobl ac anifeiliaid. Rhaid cadw at y rheolau hyn os ydych yn cadw anifeiliaid cnoi cil.

Diffiniadau

'Anifeiliaid cnoi cil': gwartheg, defaid, geifr, calemod, beison, byfflo, ceirw, antelopiaid.

'Proteinau gwaharddedig': protein anifeiliaid wedi'i brosesu (â rhai eithriadau penodol) a gelatin o anifeiliaid cnoi cil e.e. gelatin eidion (gan gynnwys mewn bwydydd dros ben).

'Proteinau cyfyngedig': protein anifeiliaid y ceir ei ddefnyddio'n unig i fwydo anifeiliaid nad ydyn nhw'n anifeiliaid cnoi cil: blawd pysgod, cynnyrch gwaed anifeiliaid heblaw anifeiliaid cnoi cil, digalsiwm ffosffad a thricalsiwm ffosffad sy'n deillio o anifeiliaid. Cynhwysir hefyd brotein wedi'i brosesu sy'n deillio o anifeiliaid nad ydynt yn cnoi cil, gan gynnwys blawd moch a dofednod ar gyfer dyframaethu.

Prif ofynion

Peidiwch â:

- Rhoi protein anifeiliaid nac unrhyw fwyd sy'n cynnwys protein anifeiliaid i anifeiliaid cnoi cil ac eithrio'r canlynol (yn unol ag unrhyw reolau ynghylch ei darddiad a'i brosesu, er enghraifft ni chaniateir defnyddio gwastraff arlwy):
 - llaeth, cynnyrch llaeth a llaeth tor;
 - wyau a chynnyrch wyau;
 - gelatin o anifeiliaid nad ydynt yn cnoi cil;
 - protein wedi'i hydroleiddio o anifeiliaid nad ydynt yn cnoi cil neu o grwyn anifeiliaid cnoi cil;
 - llaeth ffug ar gyfer anifeiliaid cnoi cil ifanc heb eu diddyfnu sy'n cynnwys blawd pysgod, os yw wedi'i gofrestru gan yr Asiantaeth Iechyd Anifeiliaid a Phlanhigion (APHA).
- Rhoi cynnyrch sy'n cynnwys protein gwaharddedig i unrhyw anifail na chymysgu protein gwaharddedig â phorthiant;

- Defnyddio protein cyfyngedig i gynhyrchu bwyd i anifeiliaid nad ydynt yn cnoi cil, oni bai'ch bod wedi cael caniatâd yr APHA;
- Defnyddio cynnyrch bwydo sy'n cynnwys protein cyfyngedig, ar fferm lle mae yna anifeiliaid cnoi cil, oni bai bod yr APHA wedi cadarnhau'ch bod wedi'ch cofrestru;
- Allforio o'r DU unrhyw aelod o deulu'r fuwch gafodd ei eni neu ei fagu yn y Deyrnas Unedig cyn 1 Awst 1996;
- Gwerthu neu allforio cynnyrch sy'n cynnwys neu'n ymgorffori deunydd (heblaw llaeth) sy'n dod o aelod o deulu'r fuwch a aned neu a fagwyd yn y DU cyn 1 Awst 1996;
- Gwerthu neu allforio epil cenedlaeth gyntaf, semen, ofa neu embryo gwartheg, defaid neu eifr (o unrhyw oed) heb gydymffurfio'n llawn â'r gofynion o ran dogfennau a'r cyfyngiadau ar werthu neu allforio cynnyrch o'r fath;
- Symud gwartheg a aned neu a fagwyd yn y DU cyn 1 Awst 1996 o'u safle cofrestredig oni bai'ch bod wedi cael trwydded symud gan Ganolfan Gwasanaethau Arbenigol yr APHA yng Nghaerwrangon.

Rhaid ichi:

- Roi gwybod i filfeddyg yn swyddfa leol yr APHA ar unwaith os ydych yn credu neu'n gwybod bod gennych anifail neu garcas â TSE arno;
- Cydymffurfio'n llwyr â'r cyfyngiadau symud;
- Cydymffurfio'n llwyr â gorchymyn i ladd a difetha anifail;
- Cydymffurfio'n llwyr â hysbysiadau eraill a roddir gan yr archwilydd;
- Cydymffurfio'n llwyr ag ymchwiliad gan yr archwilydd i gael hyd i'r anifeiliaid sydd mewn perygl.

Archwiliadau maes

- I ofalu bod cofnodion Gwartheg a Defaid yn gyfoes.
- I ofalu bod ffermwyr yn cydymffurfio â'r Rheoliadau Sgil-gynhyrchion Anifeiliaid ynghylch stoc marw.
- I chwilio am dystiolaeth bod clefyd heb ei hysbysu.
- I gadarnhau nad oes cynnyrch amhriodol neu halogiad mewn porthiant neu storfeydd porthiant.

Am fwy o wybodaeth, cysylltwch â:

Am fwy o wybodaeth am TSE, ewch i wefan yr Asiantaeth Iechyd Anifeiliaid a Phlanhigion yn <https://www.gov.uk/government/organisations/animal-and-plant-health-agency>

PWYSIG. Caniateir ichi fwydo fersiynau ar ddicalsiwm ffosffad a thricalsiwm ffosffad sy'n deillio o fineralau ar gyfer pob math o dda byw. Dyma'r math a fwydir amlaf. Os nad yw labeli'n cyfeirio at 'animal origin', gellir cymryd ei fod wedi'i wneud o fineralau.